

La ciutat: reviure, revisar i reescriure

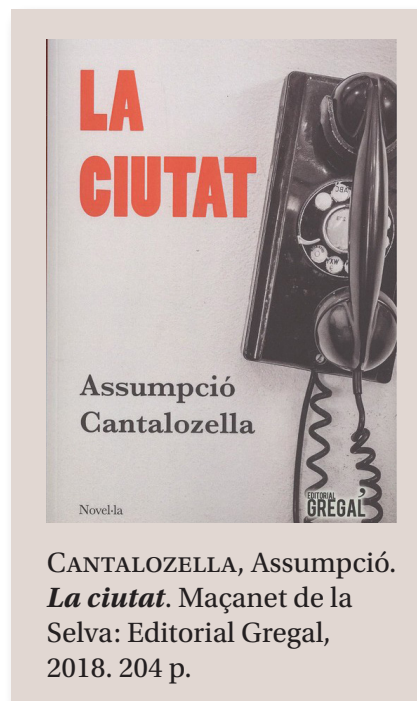
Text > ASSUM GUARDIOLA

Assumpció Cantalozella té una trajectòria, com a novel·lista, prolífica, sòlida i constant, d'ençà que els anys vuitanta va començar a publicar les seves primeres novel·les. L'avalen, pel que fa a la seva narrativa més recent, títols com ara *El retorn d'Hug Roger*, *L'amor secret del rei En Jaume* i *El confident dels reis*, tots tres publicats a Edicions Proa i, tots tres, novel·les històriques. Aquest any passat, l'autora va tenir la necessitat de revisar una de les seves obres de joventut, publicada per primera vegada l'any 1990. I aquest procés de reviure, revisar i reescriure el trobo fascinant: és remirar el que vas ser des del que ets ara.

És veritat que la novel·la és, a voltes, una mica una novel·la de tesi (l'autora posa en boca dels seus personatges tot un seguit d'idees que desitja deixar fixades) amb espurnes poètiques; que en alguns passatges és un pèl previsible; que et passes l'estona esperant que passi alguna cosa, i que, de vegades, l'autora passa per alt escenes importants i s'entreté en d'altres que no ho són tant. Però, per altra banda, la prosa fragmentada (a estones, un mica barroca) t'atrapa pel seu lirisme. L'escriptora sap crear molt bé aquest ambient vaporós de personatges fantasmagòrics que apareixen i desapareixen, de llums i d'ombres. En aquest sentit, tot i ser una mica arquetípica,

la caracterització dels personatges, sovint a partir del lloc on habiten i la descripció dels espais, és ben resolta, sempre a partir d'aquest prisma poètic i sensual. L'argument, a més a més, és atractiu: l'André Estor ha de desplaçar-se de París cap a Girona perquè el seu cosí Jordi es mor i es converteix, per això, en el dipositari de l'arxiu que aquest deixa, que sembla que interessa molt a la policia. Tot això en una ciutat, Girona, entre l'any 1974 i el 1975. Uns papers heretats i misteriosos ja són, per si sols, un desencadenant poderós. I si ho amanim amb una història d'amor en un entorn convuls de perseguïdors i perseguïts i en una època històrica com és la de finals del franquisme, doncs ja tenim els ingredients perquè l'engranatge narratiu funcioni.

L'obra és, sobretot (ja ens ho determina el títol), un tribut a la ciutat de Girona: un escenari narratiu poderós. En reconeixem els racons però, sobretot, l'ambient. I posar paraules a quelcom tan difús com és l'ambient d'una ciutat no és fàcil. I és un mèrit que Assumpció Cantalozella les hi posi. La novel·la, per això, tot i tenir alguns dèficits formals, té un no sé què: deu ser aquesta petja de la joventut, de la revolta i de la vida viscuda amb passió passada pel sedàs de la mirada serena, tranquil·la i experimentada de l'ara.

CANTALOZELLA, Assumpció. *La ciutat*. Maçanet de la Selva: Editorial Gregal, 2018. 204 p.

La prosa fragmentada (a estones, un mica barroca) t'atrapa pel seu lirisme

Costumisme d'avantguarda

Text > EVA BUSSALLEU

Santa Pau, la Garrotxa. Anys setanta del segle XX, amb les ferides de la Guerra Civil encara cicatritzant. La vida segueix el seu curs i el padrí d'en Balta mor. Més o menys així comença la història que al llarg de més de quatre-centes entretingudes pàgines desgranarà les vicissituds de la postguerra en aquest indret de la Garrotxa, barrejant una deliciosa i realista descripció de la vida a pagès amb les incògnites encara

candents de la Guerra Civil i l'entrada a l'adolescència d'en Balta, el narrador.

El padrí (l'avi del narrador), durant les visites a la casa pairal, al mas Simon, explica històries a en Balta i a la seva cosina Maite, relats ben reals barrejats amb les tenebres de la malaltia, que li roba lentament la memòria. A través d'aquestes històries fantàstiques, en què es mesclen laberints, trossos i indrets emblemàtics del poble i

de la comarca, en Balta, la Maite i un altre familiar, en Josep, es conjuren per desxifrar els enigmes que el padrí els ha anat plantejant a través dels seus contes farcits de detalls reals.

L'església de Santa Maria del Freixet és un lloc estratègic en el qual convergeixen moltes històries. Els lectors les acabaran amb ganes imperioses de visitar l'indret, que alhora és on es desentrellaran les trames convergents que